

COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2021/XX – Jaarlijkse taks op de effectenrekeningen

Ontwerpadvies van 24 maart 2021

I. Inleiding

1. De Wet houdende de invoering van een jaarlijkse taks op de effectenrekeningen¹ voert een jaarlijkse taks op de effectenrekeningen in. Deze nieuwe taks is een abonnementstaks, waarvan er meerdere zijn opgenomen in het Wetboek diverse rechten en taksen (hierna: WDRT). Het betreft een indirecte taks die wordt getypeerd door een efficiënte en eenvoudige inning.²

II. Korte samenvatting

2. De nieuwe taks is een jaarlijkse belasting op het aanhouden van een effectenrekening, en heeft als heffingsgrondslag de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten die worden aangehouden op die effectenrekening. Er wordt dus gekozen om een taks in te voeren op een medium dat dient om financiële instrumenten te beheren en te centraliseren, namelijk de effectenrekening. De doelstelling van de wettelijke bepalingen bestaat er dus in dat de taks op het medium “effectenrekening” efficiënt kan worden geheven louter en alleen in functie van de waarde van de effectenrekening. Om de waarde van een effectenrekening vast te stellen wordt de gemiddelde waarde van de op de effectenrekening aangehouden financiële instrumenten gehanteerd. De taks wordt enkel geheven indien de gemiddelde waarde van de op de effectenrekening aangehouden financiële instrumenten meer bedraagt dan 1 miljoen euro. Deze vaststellingen zijn uiteraard van belang voor de toepassing van de, middels deze wet, in het WDRT nieuw ingevoerde antimisbruikbepaling.³

De taks is ook van toepassing op binnenlandse vennootschappen (artikel 2, § 1, 5°, b) WIB 1992), de in artikel 220 WIB 1992 bedoelde rechtspersonen zoals verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen, alsook de niet-inwoners (artikel 227 WIB 1992).

3. Binnen de personenbelasting, wanneer het kapitaal betreft die voor beroepsdoeleinden worden aangewend, en binnen de vennootschapsbelasting wordt bovendien bepaald dat de jaarlijkse taks op de effectenrekeningen vermeld in artikel 201/4 van het WDRT geen fiscaal aftrekbaar beroepskost vormt (respectievelijk art. 53, 29° en art. 198, § 1, 6° WIB 1992).⁴ Dezelfde regels zijn van toepassing op de in artikel 227, 1° en 2° WIB 1992 bedoelde belastingplichtigen onderworpen aan de belasting niet-inwoners.⁵

4. Het tarief van de taks bedraagt 0,15 procent. Het bedrag van de taks wordt in voorkomend geval beperkt tot 10 procent van het verschil tussen de belastbare grondslag en het in artikel 201/4, derde

¹ Wet van 17 februari 2021 (B.S. 25 februari 2021).

² Zie Memorie van toelichting, De Kamer, DOC 55 1708/001.

³ Zie Memorie van toelichting, De Kamer, DOC 55 1708/001 en artikel 16 van de wet van 17 februari 2021. De antimisbruikbepaling, waarbij de belastbare waarde van een effectenrekening wordt verminderd om de geheven taks te verminderen of zelfs te vermijden, heeft tot doel te verhinderen dat men zich buiten de toepassing van de taks kan plaatsen terwijl men hetzelfde beleggingsobjectief blijft nastreven. Zo worden de splitsingen van effectenrekeningen met het oogmerk om te ontsnappen aan de taks, zowel in hoofde van de tussenpersonen die daaraan hun medewerking zouden verlenen, als in hoofde van de titularissen die zich daartoe zouden laten verleiden, krachtdadig ontraden en in voorkomend geval bestreden.

⁴ Zie Memorie van toelichting, De Kamer, DOC 55 1708/001, p. 24-25.

⁵ Zie memorie van toelichting, De Kamer, DOC 55 1708/001, p. 25

lid WDRT bedoelde drempelbedrag van 1 miljoen euro. Als de belastbare grondslag bijvoorbeeld 1.010.000 EUR bedraagt, wordt de te betalen taks aldus niet vastgesteld op 1.515 EUR maar op 1.000 EUR.

5. De vraag die zich stelt is wanneer deze taks op effectenrekeningen dient geboekt te worden en binnen welke kostenrubriek van de resultatenrekening.

III. Wanneer dient de taks op effectenrekeningen geboekt te worden?

6. Tijdens de referentieperiode⁶, wat voor desbetreffende wet als een periode van twaalf opeenvolgende maanden wordt aangemerkt die aanvangt op 1 oktober en eindigt op 30 september van het volgende jaar, zijn de referentietijdstippen⁷ 31 december, 31 maart, 30 juni en 30 september waarop de waarde van de effectenrekening wordt bepaald.

7. De belastbare grondslag is de som van de waarden van de belastbare financiële instrumenten op de referentietijdstippen, gedeeld door het aantal van die tijdstippen. In geval van de opening of de sluiting van een effectenrekening gedurende de referentieperiode worden de referentietijdstippen waarop de rekening bestond in aanmerking genomen voor de berekening van de belastbare grondslag.

8. Moet bijgevolg voor boekjaren die een eindeboekjaardatum hebben verschillend van 30 september rekening worden gehouden met de te verwachten taks op effectenrekeningen? Evident, dit moet immers gebeuren op grond van art. 3:11, tweede lid van het uitvoeringsbesluit bij het Wetboek van vennootschappen (hierna: KB WVV): *“Er moet rekening worden gehouden met de kosten en de opbrengsten die betrekking hebben op het boekjaar of op voorgaande boekjaren, ongeacht de dag waarop deze kosten en opbrengsten worden betaald of geïnd, behalve indien de effectieve inning van deze opbrengsten onzeker is.”* In dergelijk geval zal voor de te verwachten, geraamde taks op effectenrekeningen een voorziening worden geboekt indien de gemiddelde waarde van de belastbare financiële instrumenten op de effectenrekening op basis van de referentiepunten tussen 1 oktober en de afsluitingsdatum van het boekjaar meer bedraagt dan 1 miljoen EUR⁸. Voor boekjaren die afsluiten op een andere datum dan 30 september dient de raming dus te gebeuren op basis van de waarden van de belastbare financiële instrumenten op de verschillende referentietijdstippen. Voor de boekjaren die eindigen op 30 september stelt zich geen probleem: het exact bedrag van de taks op effectenrekeningen is dan gekend en kan ten laste van de resultatenrekening worden geboekt en als schuld worden uitgedrukt.

IV. Op welke kostenrekening dient de taks op effectenrekeningen geboekt te worden?

9. De Commissie is van oordeel dat de taks op effectenrekeningen best kan worden opgenomen onder de post *Andere bedrijfskosten*, op de rekening 640 *Bedrijfsbelastingen*. Op deze rekening worden de belastingen geboekt die als een bedrijfskost moeten worden aangemerkt zoals de onroerende voorheffing, de belasting op voertuigen (verkeersbelastingen en andere belastingen), de belasting op drijfkracht of op tewerkgesteld personeel, de accijnsrechten en de uitvoerheffingen.⁹ De in het KB WVV opgesomde belastingen vormen een niet-limitatieve lijst van bedrijfsbelastingen.

⁶ Zie Memorie van toelichting, De Kamer, DOC 55 1708/001, p. 7.

⁷ Zie Memorie van toelichting, De Kamer, DOC 55 1708/001, p. 16.

⁸ Art. 3:28, eerste lid KB WVV: *“De voorzieningen voor risico's en kosten beogen naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op de balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan het bedrag niet vaststaat”.*

⁹ Art. 3:90, II.C. Andere bedrijfskosten, tweede lid KB WVV.